
Publikace juniorů

Přehled všech publikací juniorů podpořených Univerzitním centrem v letech 2018-20: [seznam](#)

Nejvýznamnější publikace:

Viacheslav Lytvynenko (ed.), *Athanasius of Alexandria, Oration II contra Arianos: Old Slavonic Version and English Translation*. Patrologia Orientalis. 248 (56.3), Turnhout: Brepols, 2019, 402 stran:

Kniha nabízí kritickou edici staroslověnského překladu Oratio II contra Arianos napsaného původně v řečtině Atanášem Alexandrijským (v letech 339–345) a přeloženého do staroslověnštiny žákem Cyrila a Metoděje Konstantinem z Přeslavi v Bulharsku roku 906. Toto dílo se zachovalo v deseti rukopisech datovaných od 15. do 18. století a je důležitým dokladem původního řeckého textu, stejně jako dokladem recepce Atanášových myšlenek ve slovanské tradici. Tato edice obsahuje zrekonstruovaný text včetně textových variant a jeho anglický překlad, který bude sloužit mezinárodní komunitě badatelů v oboru patristiky i slavistiky. Edici doprovodila studie téhož autora „Selective Textual Evidence as a Case for a Single Translator of Athanasius’ Orations Against the Arians into Old Slavonic“, in: Slovo 68 (2018): 199-226.

Jiří Dynda, *Slovanské pohanství ve středověkých ruských kázáních*. Praha: Scriptorium, 2019, 407 stran:

Monografie je v rámci moderní slavistiky prvním religionistickým nahlédnutím, jak se kulturní synkretismus středověkého lidového náboženství odráží ve staroruské homiletické literatuře, jež o něm referuje jako o přežitcích slovanského pohanství. Kniha je doplněna o antologii deseti nejvýznamnějších protipohanských kázání, které zde vycházejí v kritických edicích a vůbec poprvé také v komentovaných českých překladech s bohatým poznámkovým aparátem a řadou rukopisných faksimilí.

Matouš Jaluška, *Dvorná hra a vysoká láska. Uvedení k trubadúrskému zpěvníku R*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2018, 242 stran:

Monografie nabízí klíč ke čtení obsáhlého rukopisného zpěvníku vrcholně středověké trubadúrské poezie jakožto knihy organizované dle určitého záměru. Z pozorného čtení obsažených textů vyplývá, že pravděpodobným cílem pořadatele je prezentace společensky i nábožensky podvratných textů v diskursu fikce a vědomě přijaté hry, a tedy bezpečně. Přínos spočívá v metodickém spojení materiálně filologického přístupu (New Philology) se současnou teorií her krácející ve stopách Johana Huizingy a v praktické demonstraci toho, že zdánlivě antikvované Huizingovy definice lze dosud s užítkem aplikovat při hermeneutické práci.

Václav Žůrek, „Konvertiten raten dem Ketzerkönig. Zwei volkssprachliche Schriften für König Georg von Podiebrad“, in: *Bohemia* 58/2, 2018, 246-266:

Studie nově analyzuje dvě staročeská pojednání sepsaná pro krále Jiřího z Poděbrad, která měla nabídnout řešení v situaci, kdy byla česká společnost konfesionálně i politicky rozdělená na dva nesmiřitelné tábory. Nejde o neznámé texty, ale jejich zasazení do kontextu náboženské polemiky pomáhá lépe pochopit jak autorskou intenci, tak také společenskou situaci trvale konfliktního společenství. Na rozdíl od převažujícího politického výkladu poděbradské doby, přináší tyto „dějiny idejí“ nová fakta a dobová svědectví, která umožňují překonat dosavadní dichotomii v interpretaci (pro/protihusitský).

Klára Petříková, *S Pánem Bohem zazděná, průvodce pro poustevnice* (překlad s úvodní studií a komentářem), Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2019 (2. svazek ediční řady Medium), 339 stran:

Překlad Průvodce pro poustevnice s úvodní studií a poznámkami představuje českému čtenáři text, který se řadí k nejlepším prozaickým dílům sepsaným vernakulárním jazykem, jaké v Anglii v období střední angličtiny vznikly. Úvodní studie seznamuje s kontextem, v kterém neznámý autor dílo sepsal (text zčásti vychází z domácí tradice staroanglických aliteráčnických homilií, zčásti z rétorické tradice latinské), i fenomén zazděných poustevnic-rekluz. Poznámky k českému překladu, pořízenému z originální střeďoanglické verze textu, komentují obtížné jazykové jevy, seznamují s historickými, literárními, teologickými i společenskými souvislostmi, které jsou pro pochopení textu nutné.

Marie Novotná, „Psychosomatické jevy v staroseverské literatuře“, in: *Revue pro psychoanalytickou psychoterapii a psychoanalýzu* 20 (2018), 48-64:

Tento mediévistický článek, analyzující případy silných tělesných projevů emocí ze staroseverské literatury, je významný především pro svou interdisciplinarnost, neboť byl na vyžádání publikován v odborném psychiatrickém časopise v čísle zaměřeném na psychosomatiku. Ukazuje, že analýza myšlení, kde se nepracuje s rozdělením na duši a tělo a kde jsou

emoce vnímány jako tělesné jevy, může být inspirativní i prakticky pro terapeutické obory hledající holistický přístup k člověku.

David Vopřada, *Svatý Augustin: promluvy o modlitbě Páně?(Sermones 56-59A)* (překlad s úvodní studií a komentářem). Praha: Krystal OP, 2019:

Komentovaný překlad Augustinových promluv 56-59A představuje první českou verzi této části Augustinova homiletického díla a vůbec první překlad do moderního jazyka v případě sermo 59A. Průkopnický charakter svazku podtrhává studie o významu raněkřesťanské modlitby a místu výkladu Otčenáše v rámci Augustinova katechumenátu; studie se také věnuje autenticitě nově objevené sermo 59A v rámci současného mezinárodního bádání.

Michal Ctibor, *Cicero, Marcus Tullius. Caesarianae / Řeči proslovené před Caesarem* (překlad s úvodní studií a komentářem). Praha: Jednota klasických filologů 2018, 180 stran:

Knihla přináší první český překlad tří důležitých Ciceronových řečí pronesených před diktátorem Gaiem Juliem Caesarem. Překlad je opatřen kontextualizující předmlouvou a vysvětlujícím komentářem, který se věnuje textovým problémům, reáliím i Ciceronovu stylu. Komentář je o to důležitější, že za posledních sto let vyšel pouze jeden komentář k těmto řečem (anglicky 1993, navíc zaměřený pouze na aspekty stylistické).

Tichý, Ondřej, „Lexical obsolescence 1700-2000“, in: *Applications of Pattern-driven Methods in Corpus Linguistics*, 81–103. Amsterdam: John Benjamins 2018:

Kapitola je jednak obecně příspěvkem k dosud spíše neprobádanému tématu jazykových ztrát, jednak specificky pojednává o ztrátách víceslovných spojení v pozdní moderní angličtině. Zároveň je její přínos především metodologický, protože ukazuje, jak ztráty v jazyce automaticky detekovat na základě velkých dat a jak tato velká data zpracovávat.

Martin Pehal, „Culturally Reflexive Aspects of Time and Space in New Kingdom Mythological Narratives“, in: *Time and Space at Issue in Ancient Egypt*, edited by Jean Winand and Gaëlle Chantrain, 151–82. Hamburg: Widmaier, 2018:

Studie navrhuje originální způsob rozumění specifickému žánru staroegyptských mytologických příběhů coby tzv. „kruhových struktur“. Tato forma je doložená v jiných kulturních kontextech (starověký Izrael, Babylónie), ale nikdy předtím nebyla takto identifikována ve staroegyptské písemné tradici. Rozumět těmto kompozicím coby kruhovým strukturám se ukazuje jako velmi užitečné pro konstruktivní chápání zdánlivých nekonzistentností, které jsou těmto textům tradičně připisovány, jež se ovšem ve světle tohoto výkladu ukazují jako nesprávné pochopení zdrojového materiálu. Autor poté odhaluje kulturně reflexivní možnosti mytologických příběhů popisováním dynamiky pramenící ze současného začlenění různých typů temporality a specifického využití literárního prostoru.